

Per **Antoni Pitarch** | Font: **CS Información**

Diuen que per **Sant Jordi** també es compren i es venen llibres, però les fires s'allarguen fins el mes de juny. Així, avui mateix, com cada 23 d'abril i des de fa més d'una dècada, els amics **Manolo Carceller** i **Toni Royo** muntaran l'habitual paradeta de llibres en la llengua dels valencians a la **Plaça de Mossén Ballester de Vila-real**. Després hi ha l'opció més cara que és la d'anar a la **Diada de Sant Jordi a Barcelona**, una de les ciutats del món on se publiquen més llibres, sobre tot en castellà, tot aprofitant que els més menuts de la casa no tenen classe fins la setmana que ve...

I dic la més cara perquè, gràcies al centralisme democràtic, tenim un **Euromed** a preu d'**AVE** que tarda 2 hores i 10 minuts en fer el trajecte de 300 quilòmetres entre Castelló i Barcelona, mentre que per carretera no hi ha més remei que circular per la caríssima **AP7** que ve a costar uns 30 euros... mentre l'opció barata és esperar a la **Feria del Libro de Madrid** (30 de maig al 15 de juny) ja que l'**AVE** només tarda 1 hora i 38 minuts en cobrir els 391 quilòmetres de traçat ferroviari entre València i Madrid (des de Castelló una hora més), mentre per carretera el trajecte és totalment gratuït al tractar-se d'una **autovia**, és a dir, sense els tradicionals **peatges** que venen castigant els soferts contribuents que mai ens hem merescut, políticament, ni una miserable **autovia**, ni unes infraestructures mínimes (deshoblar la **N-340** fins Hospitalet de l'Infant i les vies del tren fins Tarragona, a l'espera de l'**AVE**) per connectar el necessari **Arc Mediterrani** amb Europa.

De tota manera, sempre ens quedarà més aprop la **Fira del Llibre de València** (del 24 d'abril al 4 de maig), mentre que la **Fira de Castelló** comptarà amb un ampli programa d'actes entre el 30 d'abril i l'11 de maig on, entre d'altres, presentaran i firmaran exemplars tots els amics d'**EL PONT, cooperativa de lletres**, com ara **Carles Bellver** (La nit mil dos, Tria Llibres), **Francesc Mezquita** (Regions sense distància, Germania), **Isabel Marín** (El sabater d'animals, Agrupació Borrianenca de Cultura), **Joan Andrés Sorribes** (La creu de Cabrera, Bromera, i Set narracions curtes per a una setmana llarga d'Onada Edicions), **Joan Pla** (Amor i mort a Venècia, d'Edelvives Baula, i El repós dels amants d'Onada Edicions), **Jordi Colonques** (La rebel·lió dels plasticanimals d'Onada

Edicions), **Josep Porcar** (Llambreig, de Tria Llibres), **Josep Usó Mañanós** (Una història amb sol i ombres d'Onda Edicions), **Miquel Torres** (Els diumenges, autoedició), **Nel·lo Navarro** (Les mans i altres relats de guerra, Premi Tombatossals, d'Unaria edicions), **Paqual Mas** (Tombatossals segle XXI, d'Unaria edicions i La cara oculta de la Luna, Ellago edicions), **Romà Bernat** (Veredictes, Germania), **Susanna Lliberós** (Compàs d'espera, Germania), **Vicent Pallarés** (Masculí plural, Viena ed.) i **Vicent Jaume Almela** (Aromes de la Plana, Cretal). Per a la **Fira del Llibre de Vila-real**, en canvi, haurem d'esperar fins el darrer cap de setmana de maig, encara que, si tot va com cal, a mitjans de maig presentaré la reedició de **Vells Oficis** (amb pròleg de **Vicent Pitarch i Almela**), un recull d'articles propis publicats per la revista **Poble**, corregida i augmentada, sota el patrocini de la **Regidoria de Normalització Lingüística** de l'Il·lustríssim Ajuntament.

La festa del llibre i la rosa és d'origen català, com tantes coses. Tot va començar el **23 d'abril de 1923** per iniciativa de la **Cambra Oficial del Llibre**, segons una idea del seu conseller **Vicent Clavell i Andrés** que, davant uns escarransits índexs de lectura i l'escàs hàbit de la compra, va impulsar la tradició pel la qual les dones regalaven un llibre als hòmens justament el dia que ells solien regalar una rosa a les seues dames, perquè **Sant Jordi** era a Catalunya una festa reivindicativa, però també dels enamorats, és a dir, com una mena de **Sant Donís** a València, **Santa Caterina** a Vila-real o **Sant Valentí** al Corte Inglés.

Aquest és l'origen d'una festa cultural i comercial, masculista als inicis com quasi tot, que permet als editors i llibreters respirar més tranquils i als floristes tornar a omplir el calaix. De tota manera, la rosa també va adquirir amb els anys el sentit de resistència i, fins i tot, de protesta del poble català, ja que les roses es compraven i es regalaven al pati de la **Generalitat de Catalunya** que, com la valenciana, era d'origen medieval.

Però el senyor **Vicent Clavell i Andrés** també va caure en el compte que el 23 d'abril era, a més, l'aniversari de la mort de **Miguel de Cervantes** i va pensar en homenatjar **El Manc de Lepant** i així minvar la càrrega reivindicativa de la rosa per trobar el vist-i-plau del dictador **Miguel Primo de Rivera** que va pegar un colp d'estat al setembre del mateix any 1923. Més endavant, en temps

de la **Segona República**, s'adonaren de la coincidència de la data amb la de la mort d'un altre clàssic de les lletres universals, **William Shakespeare**, i així també pogueren eliminar, des de l'esquerra revolucionària, la càrrega primoriverista de les celebracions anteriors. Però els anys van passar de pressa i molt violentament, així el 23 d'abril de 1938, en plena guerra civil, el govern franquista va fer desaparèixer la **Diada Catalana** declarant-la, oficialment, com a ***Fiesta Nacional del Libro Español***.

Va passar el franquisme i van consolidar-se grans escriptors, però la història de la Literatura tenia reservat el 23 d'abril de 1981 per a la mort de l'autor més universal de les lletres catalanes: **Josep Pla i Casadevall** va tancar els ulls i els quaderns escrits, de tots els colors, com no podia ser d'altra manera, un vint-i-tres d'abril, és a dir, quan la idea del senyor **Clavell** ja s'havia consolidat i, fins i tot, invertit. Ara les dones no solament compren llibres als marits, sinó també al contrari ja que, malgrat la crisi, sempre hi ha un lloc per a una rosa, encara que l'important no són les compres o les lectures puntuals, sinó els hàbits de lectura: **una imatge pot costar o valdre més que mil paraules, però mai no pot tenir el mateix valor.**